

Γιώργος Χαραλάμπους Πρόεδρος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Συνέντευξη στην εφημερίδα Φιλελεύθερος

Ποιές προκλήσεις βλέπετε για την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη η μεγάλη σκιά που καλύπτει τις συναλλαγές λόγω των σοβαρών προβλημάτων και ανωμαλιών που σημειώθηκαν κατά την περίοδο 1999 – 2000;

Για την Επιτροπή η μεγαλύτερη πρόκληση είναι η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης του επενδυτικού κοινού. Πιστεύω ότι θα μπορέσουμε να ανταποκριθούμε επιτυχώς στην πρόκληση εφαρμόζοντας το πρώτο Στρατηγικό Σχέδιο το οποίο έχει εγκριθεί πολύ πρόσφατα από το Συμβούλιο της Επιτροπής. Στην διαμόρφωση των στρατηγικών επιδιώξεων και στόχων του Σχεδίου είχαμε ως γνώμονα την επίτευξη του σκοπού της Επιτροπής ο οποίος έχει διατυπωθεί ως ακολούθως: Η διασφάλιση και διατήρηση της λειτουργίας μιας δίκαιης, ακεραίας, αξιόπιστης, αποδοτικής και διαφανούς κεφαλαιαγοράς στην Κύπρο. Κατά δεύτερο, η συμβολή στη σωστή και πλήρη ενημέρωση των επενδυτών οι οποίοι μέσω της κατάλληλης επιμόρφωσης να είναι σε θέση να λαμβάνουν ενημερωμένες αποφάσεις και τρίτο, η συμβολή στην ανάπτυξη υγιών, αποδοτικών και δυναμικών χρηματοοικονομικών οργανισμών.

Ποιοί είναι οι κύριοι στόχοι του Σχεδίου και πώς αναμένεται να συμβάλουν στην εύρυθμη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης του κοινού;

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για την διατύπωση των στρατηγικών επιδιώξεων και στόχων λάβαμε υπόψη κυρίως τις σοβαρές αδυναμίες και προβλήματα που χαρακτήριζαν πρόσφατα την κεφαλαιαγορά και παράλληλα την ανάγκη για σύγκληση του ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ως αντικατοπτρίζεται σε σχετικές Ευρωπαϊκές Οδηγίες).

Ένας από τους παράγοντες που συνέβαλαν στα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κατά την περίοδο 1999 – 2000 ήταν και τα σημαντικά κενά στο ρυθμιστικό πλαίσιο. Μέσα στα πλαίσια των στρατηγικών σας επιδιώξεων πως θα αντιμετωπίσετε αυτό το φαινόμενο;

Έχουν αρχίσει τα τελευταία χρόνια και συνεχίζονται σημαντικές αλλαγές στο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο οι οποίες εν πολλοίς στηρίζονται σε νέες Ευρωπαϊκές Οδηγίες. Σε λίγους μήνες αναμένεται η έγκριση από τη Βουλή δύο νόμων δηλαδή περί αγορών σε χρηματοπιστωτικά μέσα και περί διαφάνειας. Θα εκδοθεί επίσης από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Οδηγία που αφορά τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για επιχειρήσεις παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΕΠΕΥ). Προωθούνται επίσης βελτιώσεις στο νόμο περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ούτως ώστε να διασφαλίζεται καλύτερα ο εποπτικός ρόλος της Επιτροπής. Τέλος αναμένονται σύντομα κάποιες αλλαγές σε νομοθεσίες όπως εκείνη περί Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου που να θεραπεύουν σημερινές αδυναμίες και προβλήματα σε σχέση με τις αρμοδιότητες και τους ρόλους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του ΧΑΚ. Συνοψίζοντας, μπορούμε να δώσουμε το μήνυμα προς το Κυπριακό κοινό ότι μέχρι το τέλος του φετινού χρόνου η χώρα μας θα διαθέτει ένα ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο απόλυτα σύγχρονο και εφάμιλλο εκείνων

των άλλων χωρών της Ε.Ε., το οποίο θα αποτελεί το εχέγγυο για λειτουργία μιας ακεραίας, αξιόπιστης και αποδοτικής κεφαλαιαγοράς.

Έχετε ήδη αναφερθεί σε Ευρωπαϊκές Οδηγίες οι οποίες, ως γνωστό, αποβλέπουν στη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς στο χρηματοοικονομικό χώρο της Ευρώπης. Πώς αυτός ο στόχος θα επηρεάσει τη δική μας κεφαλαιαγορά;

Η αγορά σε χρηματοπιστωτικά μέσα ελευθεροποιείται. Πιο συγκεκριμένα, καταργείται το μονοπωλιακό καθεστώς για το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Συνεπώς δημιουργείται η προοπτική για αδειοδότηση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της λειτουργίας και άλλου χρηματιστηρίου. Διαμορφώνονται επίσης οι προϋποθέσεις για την εμφάνιση και λειτουργία, παράλληλα προς τα χρηματιστήρια (αποκαλούμενα ρυθμιζόμενες αγορές), μιας νέας γενεάς οργανωμένων συστημάτων διαπραγμάτευσης όπως είναι ο Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης (Π.Μ.Δ). Ο εν λόγω Μηχανισμός θα καλύπτει τη διενέργεια συναλλαγών σε χρηματοπιστωτικά μέσα είτε εισηγμένα σε χρηματιστήριο είτε μη εισηγμένα. Δικαίωμα λειτουργίας τέτοιων μηχανισμών θα έχουν οι τράπεζες, οι ΕΠΕΥ και οι διαχειριστές ρυθμιζόμενων αγορών (χρηματιστηρίων). Τα δύο συστήματα διαπραγμάτευσης (χρηματιστηρίων και Π.Μ.Δ.) θα διέπονται από λεπτομερείς κανόνες και υποχρεώσεις. Τα πρόσωπα που θα παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες (ΕΠΕΥ) ή και δραστηριότητες (χρηματιστήρια, Π.Μ.Δ) θα πρέπει να λάβουν άδεια και θα εποπτεύονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με σκοπό την προστασία των επενδυτών και τη διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ας σημειωθεί ότι οι ΕΠΕΥ που θα αδειοδοτούνται στην Κύπρο θα δικαιούνται να παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς να χρειάζεται η εξασφάλιση χωριστής άδειας από τις αρμόδιες αρχές άλλης χώρας μέλους. Το ίδιο φυσικά θα ισχύει για ΕΠΕΥ με άδεια από άλλες χώρες της κοινότητας που θα μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες στην Κύπρο. Εισάγεται, με αυτά τα δεδομένα, ο θεσμός του κοινού διαβατηρίου (single passport). Με βάση τα όσα αναφέρονται προηγουμένως οδηγούμεθα σταδιακά σε μια εντελώς νέα κεφαλαιαγορά της οποίας τα κύρια χαρακτηριστικά θα είναι η ενοποίηση στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο αυξημένος ανταγωνισμός εντός των χωρών ή και μεταξύ των χωρών μελών, η καινοτομία και αποδοτικότητα στο χρηματοοικονομικό τομέα και η καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των επενδυτών.

Η ελευθεροποίηση της αγοράς και η διεύρυνση του φάσματος των υπηρεσιών πιθανό να δημιουργήσει αυξημένη αβεβαιότητα και κινδύνους για το ευρύ κοινό λόγω περιορισμένων γνώσεων για τον τομέα της κεφαλαιαγοράς. Πώς αυτό το ενδεχόμενο μπορεί να αποτραπεί;

Η αβεβαιότητα και κίνδυνοι μπορούν να περιοριστούν σε μεγάλο βαθμό με κατάλληλη πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού. Προς τούτο εισάγονται από την Επιτροπή σχετικές ρυθμίσεις (νομοθετικές και άλλες) οι οποίες αφορούν τη συμπεριφορά των ΕΠΕΥ έναντι του επενδυτικού κοινού.

Στο παρελθόν και ιδιαίτερα για την περίοδο 1999 – 2000 είχαν εκφραστεί έντονα παράπονα από επενδυτές για τον τρόπο που ενέργησαν χρηματιστές κατά την εκτέλεση εντολών για αγοραπωλησίες μετοχών. Υπάρχουν σήμερα οι προϋποθέσεις για να αποτραπουν παρόμοια φαινόμενα στο μέλλον;

Με βάση νέα νομοθεσία που τίθεται σε εφαρμογή από την 1η Νοεμβρίου 2007, για εκτελέσεις εντολών από πελάτες, οι ΕΠΕΥ οφείλουν να ενεργούν

κατά τρόπο ούτως ώστε να επιτυγχάνουν το βέλτιστο αποτέλεσμα (best execution) για τον πελάτη λαμβάνοντας υπόψη τις τιμές, το κόστος, την ταχύτητα, τον όγκο ή άλλους παράγοντες που αφορούν την εκτέλεση. Επιπρόσθετα, οι ΕΠΕΥ οφείλουν να λαμβάνουν κάθε εύλογο μέτρο για τον εντοπισμό των συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ των ιδίων, περιλαμβανομένων των διευθυντών και υπαλλήλων τους, και των πελατών τους. Θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν μέτρα για να αποφεύγουν, διαχειρίζονται και/ή να γνωστοποιούν τέτοιες συγκρούσεις προς τους πελάτες τους. Τόσο οι ΕΠΕΥ όσο και οι διαχειριστές αγοράς θα πρέπει να παρέχουν επαρκείς, δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες ή να βεβαιώνονται ότι υπάρχει πρόσβαση σε τέτοιες πληροφορίες ούτως ώστε οι χρήστες τους να μπορούν να μορφώνουν επενδυτική κρίση. Για να διασφαλισθεί η αποτελεσματική συμμόρφωση στο πιο πάνω η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς θα ελέγχει συστηματικά τις δραστηριότητες των ΕΠΕΥ. Προς τούτο, οι εν λόγω επιχειρήσεις θα τηρούν στη διάθεση της Επιτροπής, για πέντε τουλάχιστο χρόνια, στοιχεία σχετικά με όλες τις συναλλαγές σε χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν διενεργήσει, είτε για ίδιο λογαριασμό, είτε για λογαριασμό ενός πελάτη.

Με βάση τη συχνότητα παραβάσεων που παρατηρείται πρόσφατα, μπορείτε να κρίνετε κατά πόσο οι νέες ρυθμίσεις και η πολιτική της Επιτροπής για επιβολή των ρυθμίσεων έχουν θετικά αποτελέσματα;

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι κρούσματα μη συμμόρφωσης από εποπτευόμενους υπήρχαν, υπάρχουν και θα συνεχίσουν να υπάρχουν. Εκείνο που έχει σημασία είναι το γεγονός ότι κατά τα τελευταία λίγα χρόνια παρατηρούμε ουσιαστική βελτίωση της συμπεριφοράς των εποπτευομένων σε σχέση με την ισχύουσα νομοθεσία και κανονισμούς. Πιο συγκεκριμένα, επιζητούν, αρκετά συχνά, ενημέρωση στα πλαίσια διαβουλεύσεων που έχουν με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς πριν από τη λήψη εκ μέρους τους σοβαρών αποφάσεων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το δραστικό περιορισμό των παραβάσεων των ισχυουσών ρυθμίσεων.

Με βάση όλα τα προαναφερθέντα πιο είναι το μήνυμα που θα θέλατε να δώσετε προς το επενδυτικό κοινό για το μέλλον της Κυπριακής κεφαλαιαγοράς;

Ως εποπτική αρχή επισημαίνουμε τρία θετικά δεδομένα για την κυπριακή κεφαλαιαγορά: (α) Μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους θα έχουμε ένα σύγχρονο (Ευρωπαϊκό) ρυθμιστικό πλαίσιο. (β) Η κουλτούρα των εμπλεκομένων και ιδιαίτερα των εποπτευομένων βελτιώνεται συνεχώς. (γ) Η Επιτροπή κεφαλαιαγοράς θα διαθέτει αρκετά σημαντικά μέσα για επιβολή (αν χρειασθεί) των νομοθετικών **ρυθμ**. Συνεπώς, μπορούμε να προσβλέπουμε, στο σύντομο μέλλον, σε μια κεφαλαιαγορά που να χαρακτηρίζεται από διαφάνεια, αξιοπιστία και ακεραιότητα και συνεπώς να εμπνέει εμπιστοσύνη προς το επενδυτικό κοινό.